

เอกสารเผยแพร่

การเสนอหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

โดย

นางสาวประไพรัตน์ ไททยกุล
นักวิชาการศึกษาระดับชำนาญการ 8

สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

การเสนอหลักสูตร

หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาทุกระดับ เป็นแนวทางหลักและองค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้และประสบการณ์ทั้งหมดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่พึงประสงค์ หลักสูตรที่ดีควรสนองต่อความต้องการของสังคมและด้วยเหตุที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา หลักสูตรจึงควรได้มีการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอยู่เสมอ หลักสูตรโดยทั่วไปเมื่อพัฒนาขึ้นและใช้ไปได้ระยะหนึ่งก็ควรมีการพิจารณาทบทวน ประเมินและปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะให้เหมาะสมและทันสมัยอยู่เสมอในการดำเนินการด้านหลักสูตรของมหาวิทยาลัยนเรศวรนั้น ได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนาและปรับปรุงเพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีคุณภาพนับตั้งแต่เริ่มพัฒนาหลักสูตรการเลือกสรรผู้ที่จะแต่งตั้งเป็นกรรมการในการพิจารณาหลักสูตรต่างๆ การพิจารณาและอนุมัติหลักสูตรโดยเน้นในเรื่องมาตรฐานของหลักสูตรรวมทั้งมีการวางระบบและกลไกในการประสานงานด้านหลักสูตร โดยมีงานพัฒนาวิชาการ กองบริการการศึกษาเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการประสานงานและให้บริการดังกล่าว การดำเนินการในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร จะเริ่มต้นจากภาควิชาหรือกลุ่มวิชาร่างและจัดทำหลักสูตร เมื่อคณะกรรมการประจำคณะพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วเชิญกรรมการวิพากษ์หลักสูตรมาวิพากษ์หรือส่งให้กรรมการวิพากษ์หลักสูตรจึงเสนอหลักสูตรให้มหาวิทยาลัยพิจารณา ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. การเสนอหลักสูตรใหม่ แบ่งเป็น 2 แบบ คือ

- 1.1 หลักสูตรใหม่ที่ไม่ได้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา
- 1.2 หลักสูตรใหม่ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา

2. การเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร แบ่งเป็น 2 แบบ ได้แก่

2.1 การเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร(ปรับปรุงมาก) เป็นการปรับเปลี่ยนเพิ่ม-ลดหน่วยกิต และเพิ่ม-ลด รายวิชาในโครงสร้างหลักสูตรที่มีผลกระทบต่อโครงสร้างหลักสูตรวัตถุประสงค์ ปรัชญา และสาระเดิมของหลักสูตรหรือกรณีที่มีการปรับปรุงแก้ไขจำนวนมาก รายการหรือการปรับปรุงนั้นมีผลกระทบต่อเสนอข้อมูลหลักสูตรในเอกสารหลายแห่ง กรณีนี้ให้จัดทำเป็นหลักสูตรปรับปรุงทั้งฉบับโดยมีเงื่อนไขรูปแบบ หัวข้อและรายละเอียดตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดและกำหนดชื่อการเสนอขอปรับปรุง

หลักสูตรแบบนี้ว่า การเสนอหลักสูตรปรับปรุง

2.2 การเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร(ปรับปรุงเล็กน้อย) เช่น
แก้ไขคำอธิบายรายวิชา การปรับเปลี่ยน เพิ่ม-ลด จำนวนชั่วโมง ทฤษฎี และปฏิบัติ ในรายวิชา
ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างหลักสูตร วัตถุประสงค์
ปรัชญาและสาระเดิมของหลักสูตรและจะกำหนดชื่อการเสนอขอปรับปรุงหลักสูตรแบบนี้ว่า
การเสนอขอปรับแก้ไขปรุงหลักสูตร (ปรับปรุงเล็กน้อย)

การเสนอหลักสูตรใหม่

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดเงื่อนไขในการเสนอหลักสูตรไว้ดังนี้

1. หลักสูตรที่จะเปิดสอน ต้องได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา
แล้ว หากเป็นหลักสูตรที่ไม่ได้บรรจุไว้ในแผนฯ ต้องเสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ปรับเข้าแผนฯ ก่อน เมื่อได้รับอนุมัติให้ปรับเข้าแผนฯ แล้ว จึงจะนำเสนอสภามหาวิทยาลัย
พิจารณาได้

2. หลักสูตรที่จะเปิดสอน ต้องมีโครงสร้างและมาตรฐานตามเกณฑ์ที่สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

3. หลักสูตรที่จะเปิดสอน ต้องได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยก่อนการเปิดสอน

ส่วนการบรรจุหลักสูตรไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดแนวปฏิบัติเพิ่มเติม ดังนี้

1. การเปิดสอนแผนการศึกษา (แผน ก หรือ แผน ข) เพิ่มเติมในหลักสูตรระดับ
บัณฑิตศึกษาในสาขาที่เปิดสอนอยู่แล้ว ไม่ต้องเสนอขอบรรจุไว้ในแผนอีก แต่หากการเปิดสอน
แผนการศึกษาเพิ่มเติมดังกล่าว มีผลทำให้การปรับปรุงจำนวนนิสิตที่รับเข้า ผู้สำเร็จการศึกษา ก็
ควรแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้รับทราบ เพื่อที่จะได้ปรับปรุงตัวเลข ประมาณ
การนิสิตผู้สำเร็จการศึกษาในแผนให้สอดคล้องกัน

2. กรณีการดำเนินการในหลักสูตรสาขาวิชาได้อยู่แล้ว หากประสงค์จะเปิดสอน
หลักสูตรสาขาวิชานั้นๆ เป็นภาษาอื่น ๆ อีก ก็ให้ดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอขอบรรจุหลักสูตร
สาขาวิชานั้นไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ขั้นตอนการเสนอขอบรรจุหลักสูตรไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา

หลักสูตรที่จะเปิดสอนทุกหลักสูตร ต้องได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษาแล้ว หากเป็นหลักสูตรที่ไม่ได้บรรจุไว้ในแผนฯ ต้องเสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาปรับเข้าแผนฯ ก่อน เมื่อได้รับอนุมัติให้ปรับเข้าแผนฯ แล้ว จึงจะนำเสนอสภามหาวิทยาลัยพิจารณาได้ โดยมีขั้นตอนในการเสนอขอบรรจุหลักสูตรไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาดังนี้

1. ให้เสนอผ่านรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา เพื่อพิจารณาในเรื่องความพร้อมของบุคลากรทั้งจำนวนและคุณภาพ วัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการผลิตบัณฑิต ตลอดจนความคุ้มค่าในการผลิตบัณฑิต ฯลฯ
2. เสนอที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยพิจารณา
3. เสนอที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยพิจารณา
4. เสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาปรับเข้าแผนพัฒนาการศึกษาฯ

ขั้นตอนการเสนอหลักสูตรใหม่ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาฯ แล้ว

หลักสูตรที่ได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาแล้ว มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ภาควิชาหรือกลุ่มสาขาวิชาร่างและจัดทำหลักสูตรตามหัวข้อ รายละเอียดและรูปแบบการเสนอเอกสารหลักสูตรสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับต่าง ๆ ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด โดยอาจมีคณะกรรมการร่างหลักสูตรซึ่งคณะเป็นผู้แต่งตั้งจากบุคคลภายในและ/หรือ ภายนอกมหาวิทยาลัย
2. เสนอคณะกรรมการประจำคณะพิจารณาหลักสูตรที่ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการประจำคณะแล้วให้เสนอหลักสูตรพร้อมรายชื่อคณะอนุกรรมการพิจารณาหลักสูตรและวิพากษ์ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายในและภายนอกจำนวน 2-3 ท่าน
3. หลักสูตรที่ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการประจำคณะแล้ว ให้เสนอหลักสูตรที่ปรับแก้ไขตามข้อวิพากษ์ฯ ไปยัง กองบริการการศึกษา งานพัฒนามหาวิชาการ
4. งานพัฒนามหาวิชาการ กองบริการการศึกษาตรวจสอบหลักสูตรด้านความถูกต้องของรูปแบบ หัวข้อ และความสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

กรณีหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา คณะนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการ
บัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

5. หลักสูตรที่ได้รับการแก้ไขถูกต้องในเรื่องรูปแบบ หัวข้อ และรายละเอียดแล้วจะ
นำเสนอคณะกรรมการวิชาการ เพื่อพิจารณา

6. งานพัฒนาวิชาการแจ้งมติที่ประชุมคณะกรรมการวิชาการ พิจารณาส่งหลักสูตร
ให้คณะ/ภาควิชาพิจารณาปรับแก้ไขตามมติ สำหรับคณะ/ภาควิชาใดไม่แก้ไขตามมติ ให้คณะ/
ภาควิชา นั้น ๆ ชี้แจงเหตุผลที่ไม่แก้ไขตามมติคณะกรรมการวิชาการ หากการปรับแก้ไขใช้ระยะ
เวลานาน งานพัฒนาวิชาการจะประสานงานกับคณะวิชาเจ้าของหลักสูตรเพื่อขอทราบความ
คืบหน้าของการดำเนินการ

7. งานพัฒนาวิชาการเสนอหลักสูตรฉบับปรับแก้ไข กรณีคณะมิได้แก้ไขตามมติ คณะ
จะต้องดำเนินการชี้แจง และยืนยันขอไม่แก้ไขตามมติคณะกรรมการวิชาการ (ถ้ามี) พร้อมมติที่
ประชุมคณะกรรมการวิชาการ เพื่อเสนอที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยนเรศวร
พิจารณา

8. งานพัฒนาวิชาการ ได้รับมติคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย สำหรับกรณีมีมติให้
คณะ/ภาควิชา ดำเนินการปรับแก้ไข และหากมีการปรับแก้ไขที่ใช้ระยะเวลานาน งานพัฒนาวิชาการ
จะประสานงานกับคณะ/ภาควิชาเจ้าของหลักสูตร เพื่อขอทราบความคืบหน้าของการดำเนินการ

9. ภายหลังจากปรับแก้ไขหลักสูตรตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย
เรียบร้อยแล้ว งานพัฒนาวิชาการ นำเสนอหลักสูตรไปยัง กองกลาง เพื่อบรรจุเข้าวาระการประชุม
สภามหาวิทยาลัย เพื่อพิจารณาต่อไป

10. กองกลางแจ้งมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยให้งานพัฒนาวิชาการทราบ

11. งานพัฒนาวิชาการแจ้งมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยให้คณะภาควิชาทราบ

12. มหาวิทยาลัยโดยงานพัฒนาวิชาการเสนอหลักสูตรพร้อมมติสภามหาวิทยาลัยให้
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตร

13. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตร

14. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแจ้ง ก.พ. พิจารณารับรองวุฒิและกำหนด
อัตราเงินเดือน

15. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแจ้งมหาวิทยาลัยแจ้งงานพัฒนาวิชาการ
ทราบ

16. มหาวิทยาลัยแจ้งงานพัฒนาวิชาการทราบ

17. งานพัฒนาวิชาการจัดส่งหลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบ พร้อมแจ้งคณะภาควิชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

18. งานพัฒนาวิชาการแจ้งผลการรับทราบหลักสูตรจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้คณะกรรมการวิชาการรับทราบ

การเสนอหลักสูตรปรับปรุง

การเสนอหลักสูตรปรับปรุง เป็นการจัดทำหลักสูตรปรับปรุงทั้งฉบับโดยมีรายละเอียดหัวข้อและรูปแบบสอดคล้องตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด และจะเสนอเป็นหลักสูตรปรับปรุงเมื่อมีการปรับปรุงหลักสูตรในกรณีต่าง ๆ ดังนี้

1. การปรับปรุงหลักสูตรที่มีการปรับเปลี่ยน เพิ่ม-ลด จำนวนหน่วยกิต และรายวิชาในโครงสร้างหลักสูตรจนมีผลกระทบต่อโครงสร้างหลักสูตร วัตถุประสงค์ ปรัชญา และสาระเดิมของหลักสูตร

2. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรจำนวนมากรายการ

3. การปรับปรุงหลักสูตรนั้นมีผลกระทบต่อสารสนเทศข้อมูลในเอกสารหลายแห่ง

ขั้นตอนดำเนินการ

มีขั้นตอนในการดำเนินการเช่นเดียวกับหลักสูตรใหม่ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาแล้ว

การเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร(ปรับปรุงเล็กน้อย)

การเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร(ปรับปรุงเล็กน้อย)ที่ไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างหลักสูตร วัตถุประสงค์ ปรัชญา และสาระเดิมของหลักสูตร เช่น แก้ไขคำอธิบายรายวิชา การปรับเปลี่ยน เพิ่ม-ลด จำนวนชั่วโมง ทฤษฎี และหน่วยกิตและรายวิชาในหมวดวิชาต่าง ๆ

ขั้นตอนการดำเนินการการเสนอขอปรับปรุงหลักสูตร มีขั้นตอนดังนี้

1. ภาควิชาหรือกลุ่มสาขาวิชาจัดทำรายละเอียดการเสนอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรตามหัวข้อรายละเอียดและรูปแบบของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. เสนอคณะกรรมการประจำคณะพิจารณาการขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรที่ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการประจำ
3. หลักสูตรที่ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการประจำคณะและวิพากษ์หลักสูตรเรียบร้อยแล้ว ให้เสนอไปยังงานพัฒนาวิชาการ กองบริการการศึกษา
4. งานพัฒนาวิชาการ กองบริการการศึกษาตรวจสอบการเสนอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรในเรื่องความถูกต้องของรูปแบบ หัวข้อ และความสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด
5. แบบการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรที่ได้รับการแก้ไขถูกต้องในเรื่องรูปแบบ หัวข้อ และรายละเอียดแล้วจะนำเสนอคณะกรรมการวิชาการ เพื่อพิจารณา
6. งานพัฒนาวิชาการตรวจสอบเอกสารการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเสนอคณะกรรมการวิชาการพิจารณา
7. งานพัฒนาวิชาการประสานคณะ/ภาควิชาเพื่อแก้ไขแล้วเสนอคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาต่อไป
8. แบบเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรที่ขอแก้ไขตามมติคณะกรรมการวิชาการแล้วเสนอต่อคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณา
9. ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยพิจารณาให้ความเห็นชอบ
10. กองกลางแจ้งมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยให้งานพัฒนาวิชาการทราบ งานพัฒนาวิชาการแจ้งมติที่ประชุมให้คณะ/ภาควิชาทราบ
11. งานพัฒนาวิชาการเสนอหลักสูตรต่อมหาวิทยาลัย เพื่อนำแจ้งที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยพิจารณา
12. ที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยพิจารณา กองกลางแจ้งมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยให้งานพัฒนาวิชาการทราบ
13. งานพัฒนาวิชาการแจ้งมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยให้คณะ
14. งานพัฒนาวิชาการเสนอ การเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตรแจ้งคณะวิชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

15. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาลัย มหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแจ้งผลการรับทราบให้มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแจ้งงานพัฒนาวิชาการทราบ งานพัฒนาวิชาการแจ้งคณะภาควิชา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

จำนวนเอกสาร

1. ที่ประชุมคณะกรรมการวิชาการ	จำนวน 25 ชุด
2. ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยพิจารณาหลักสูตร	จำนวน 45 ชุด
3. ที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย	จำนวน 35 ชุด
4. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (พร้อมแผ่น CD)	จำนวน 5 ชุด

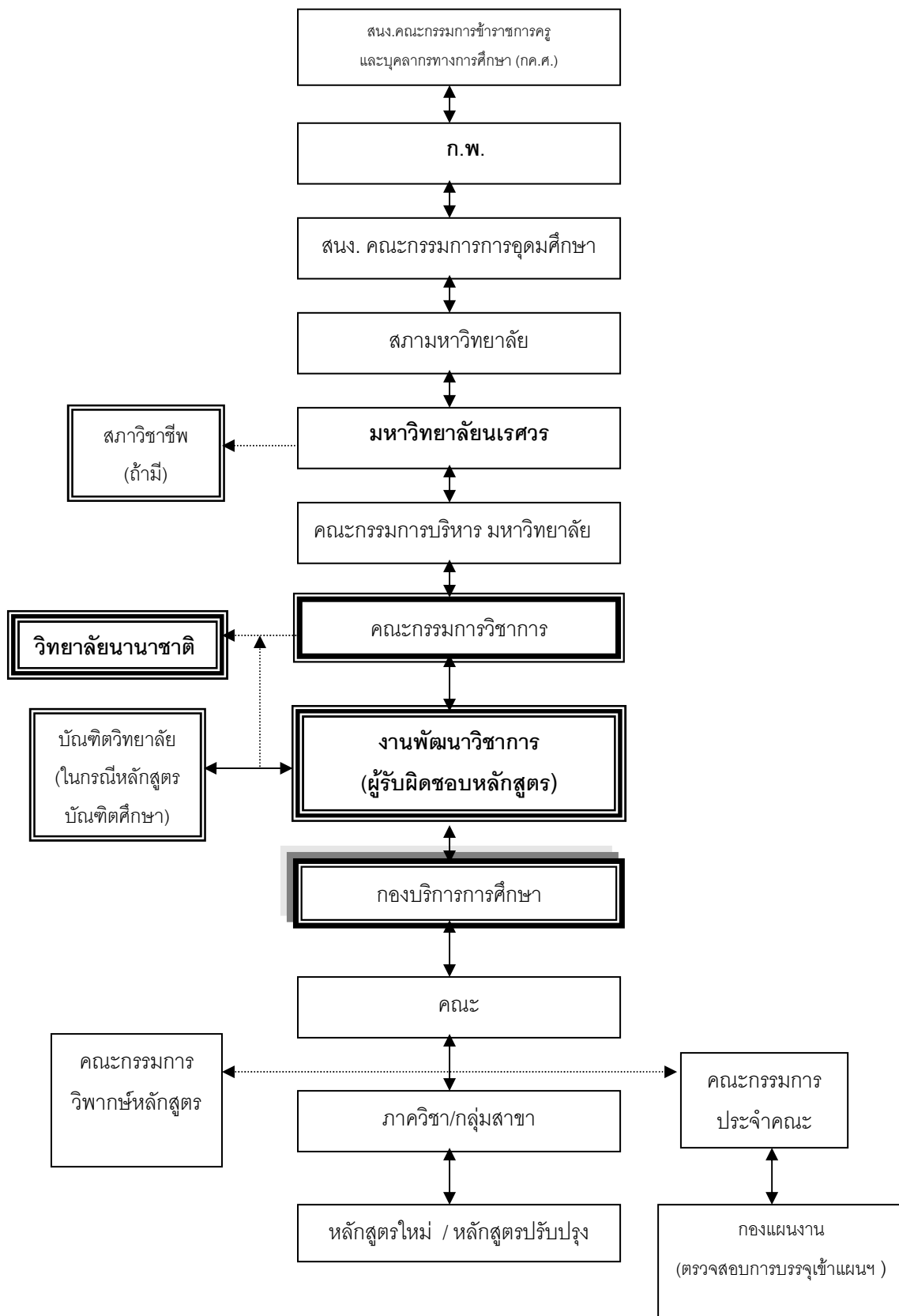
วาระการประชุมของกรรมการชุดต่าง ๆ

1. คณะกรรมการวิชาการ	วันพฤหัสบดีสิ้นเดือน
2. ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย	2 สัปดาห์/เดือน
3. ที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย	ทุก 2 เดือน

แผนภูมิขั้นตอนการ
เสนอหลักสูตร

แผนภูมิขั้นตอนการเสนอหลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุง

แผนภูมิขั้นตอนการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

